

Indre Fosen kommune
Rådhusveien 13
7100 RISSA
v/ Larsen Simon

Saksbehandler, innvalgstelefon

Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Avslag på søknad om tillatelse til skadefelling av to jerver på Fosen

Indre Fosen kommune har, i e-post datert 6. februar 2020, på vegne av kommunene på Fosen søkt om skadefelling av inntil to jerver innenfor et fellingsområde som omfavner kommunene Indre Fosen, Åfjord, Ørland, Osen, deler av Inderøy (gamle Mosvik kommune) og deler av Steinkjer kommune (gamle Verran kommune). Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, finner Fylkesmannen ikke å kunne gi tillatelse til felling av jerver i den aktuelle situasjonen. Indre Fosen kommune v/Simon Larsen ble orientert muntlig om avslaget torsdag den 6. februar 2020 kl. 15:15. Vedtaket kan påklages inne tre uker.

Søknaden

Det vises til søknad fra Indre Fosen kommune datert 6. februar 2020 om skadefelling av inntil to jerver på Fosen. Søknaden begrunnes med at Fosen i sin helhet ligger utenfor forvaltningsområdet for jerv, og at det skal være lav terskel for uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder, jf. brev fra Klima- og miljødepartementet datert 28. april 2014. Det er ikke dokumentert store skader forvoldt av jerv på Fosen, men store mørketall kan ikke utelukkes. Siste skadedokumentasjon var på Bjørndalsheia i Indre Fosen kommune den 25. juli 2019.

I begynnelsen av februar er det stadfestet to forskjellige individer av jerv, og kommunen anser skadepotensialet som høyt i kommende måneder med kalving av rein og beiteslipp av sau. Søker ber om at skadefelling prioriteres nå når sporingsforholdene er gode, og mulighetene for uttak er store. Søker samtidig om tillatelse til å benytte motorisert kjøretøy i forbindelse med skadefellingsforsøket.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for fylkesmannens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2011 og 2004, og den videre oppfølging av disse.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av rovviltnemnda 22. mars 2018. Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltnemnda fordelt på fylkene i regionen, med tre ynglinger i Møre og Romsdal og syv i Trøndelag. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet (og de fylkesvise bestandsmålene) oppnås innenfor forvaltningsområdet og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt.

Hele forvaltningsplanen, med bl.a. avgrensningene av forvaltningsområdet for jerv finner dere her: <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag.pdf>

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak den 28. mai 2019 fastsatt en kvote på 5 betingede fellingstillatelser på jerv i regionen i perioden 1. juni 2019- 15. februar 2020. Av denne kvoten er det felt 4 jerver av SNO nå i vinter, så resterende kvote er 1 jerv.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur». Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelses-områder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunns-interesser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser til rovviltnemndas vurderinger av NML. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 28. mai 2019. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltnemnda i vedtak datert 28. mai 2019 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltnemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv lå over det fastsatte bestandsmålet for regionen i 2018, og over bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag (2016 – 2018). Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 16 dokumenterte og antatte ynglinger. Antall ynglinger i 2019 lå på 17 ynglinger, godt over det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet i NML. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne

saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette sammen med at vedtaket omhandler avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerver medfører at nml. § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerver, og Fylkesmannen i Trøndelag anser ikke nml. §§ 11 og 12 som relevant i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Roviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av roviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som prioriterte beiteområder skal næringsutøverne kunne påregne at rovilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det omsøkte fellingsområdet ligger i sin helhet i beiteprioritert område i region 6.

Fylkesmannens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av roviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i roviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Områdets betydning som beitemark

Fosen er viktig som beiteområde både for sau og tamrein. I Fosen kommunene ble det i 2019 sluppet ca. 24 000 sau og lam på utmarksbeite (tall hentet fra organisert beitebruk). Området er også en del av Fosen reinbeitedistrikt som har ca. 2 100 rein i vårflokk, slik at Fosen har stor betydning som utmarksbeite.

Skadenes omfang og utvikling

Det har ikke vært påviste skader forvoldt av jerv på rein eller sau/lam i perioden fra 1. januar 2019 og frem til i dag. I juli 2019 er det registrert to skader på sau/lam der jerv er oppført som usikker skadevolder (22. juli Åfjord og 25. juli Indre Fosen). Det er påvist forekomst av jerv på Fosen i perioden fra 1. juli og frem til nå senest den 4. februar 2020, så skader forvoldt av jerv har nok forekommet selv om de ikke er påvist. Imidlertid er det ikke grunnlag for å si at det er en pågående akutt skadesituasjon på Fosen.

Potensialet for fremtidige skader

Det er mye beitedyr på Fosen, og området er et beiteprioritert område der det ifølge forvaltningsplanen for rovilt i region 6 ikke er bestandsmål for jerv. Forekomst av jerv på Fosen medfører et potensiale for fremtidige skader. Det skal praktiseres en lavere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv i dette området sett i forhold til områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv. Lavere terskel betyr ikke «ingen terskel», og registreringer av fredet rovilt uten at det er dokumentert skade, gir ikke automatisk innvilgelse av en søknad om skadefelling.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Søknaden om felling av to jerver er i seg selv tenkt som et forebyggende tiltak for å redusere potensialet for fremtidige skader på tamrein i kalvingsperioden og skader på sau/lam etter

beiteslipp. Etter som vi ikke har en pågående skadesituasjon er det ikke aktuelt å gjennomføre forebyggende tiltak på nåværende tidspunkt.

Fylkesmannens konklusjon

Skadefelling skal være et virkemiddel for å ta ut ett eller flere bestemt skadevoldende individer av rovdyr, og ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er ikke en pågående skadesituasjon på nåværende tidspunkt, slik at en eventuell felling vil være et bestandsregulerende tiltak i like stor grad som et tapsforebyggende tiltak. Bestandsregulering av jervebestanden skal i utgangspunktet skje gjennom lisensfelling. Fylkesmannen tok derfor initiativ ovenfor rovviltneemnda til å få tildelt de to siste jervene fra reservekvoten til beiteprioritert område i forhold til jerv i Trøndelag. Denne tildelingen ble gjennomført på ettermiddagen den 6. februar 2020, og det er nå igjen åpnet opp for lisensfelling av jerv bl.a. på Fosen.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Rovviltneemnda av 28. mai 2019 og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 6, avslår Fylkesmannen søknad om tillatelse til felling av inntil to jerver innenfor et fellingsområde som omfavner kommunene Indre Fosen, Åfjord, Ørland, Osen, deler av Inderøy (gamle Mosvik kommune) og deler av Steinkjer kommune (gamle Verran kommune) på Fosen.

Klageadgang

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Osen kommune	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN
Inderøy kommune	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
Ørland kommune	Alf Nebbs gate 2	7160	BJUGN
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER